

ПРИЛОЖЕНИЕ I — ОБЩИ УСЛОВИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	1
ЧАСТ А — ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ	5
Член II.1 — Определения	5
Член II.2 — Общи задължения и роли на бенефициентите	6
II.2.1 Общи задължения и роля на бенефициентите.....	6
II.2.2 Общи задължения и роля на всеки бенефициент	7
II.2.3 Общи задължения и роля на координатора	7
Член II.3 — Комуникация между страните	8
II.3.1 Форма на комуникация и средства за комуникация	8
II.3.2 Дата на съобщенията.....	8
Член II.4 — Отговорност за вреди.....	9
Член II.5 — Конфликт на интереси	9
Член II.6 — Поверителност	9
Член II.7 — Обработка на лични данни.....	10
II.7.1 Обработка на лични данни от страна на Комисията.....	10
II.7.2 Обработка на лични данни от страна на бенефициентите	10
Член II.8 — Видимост на финансирането от Съюза.....	11
II.8.1 Информация за финансирането от Съюза и за използването на емблемата на Европейския съюз.....	11
II.8.2 Забележки за отказ на Комисията от отговорност	12
Член II.9 — Вече съществуващи права и собственост и използване на резултатите (включително правата на интелектуална и индустриална собственост).....	12

II.9.1	Собственост на бенефициентите върху резултатите	12
II.9.2	Вече съществуващи права	12
II.9.3	Права на ползване от Съюза на резултатите и на вече съществуващите права	12
Член II.10	— Възлагане на обществени поръчки, необходими за изпълнението на дейността.....	14
Член II.11	— Възлагане на подизпълнители на задания, които са част от дейността.....	14
Член II.12	— Финансова подкрепа за трети страни.....	15
Член II.13	— Изменения на договора.....	16
Член II.14	— Прехвърляне на вземания на трети страни.....	17
Член II.15	— Непреодолима сила (форсмажорни обстоятелства)	17
Член II.16	— Спиране на изпълнението на дейността	17
II.16.1	Спиране на изпълнението от бенефициентите	17
II.16.2	Спиране на изпълнението от Комисията	18
II.16.3	Последици от спирането	19
Член II.17	— Прекратяване на договора.....	20
II.17.1	Прекратяване на договора от координатора.....	20
II.17.2	Прекратяване на участието на един или повече бенефициенти от координатора	20
II.17.3	Прекратяване на договора или на участието на един или повече бенефициенти от Комисията	21
II.17.4	Последици от прекратяването.....	23
Член II.18	— Приложимо право, уреждане на спорове и решения, подлежащи на изпълнение	25
ЧАСТ Б — ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ		26
Член II.19	— Допустими разходи	26

П.19.1	Условия за допустимост на разходите	26
П.19.2	Допустими преки разходи	26
П.19.3	Допустими косвени разходи.....	28
П.19.4	Недопустими разходи	28
Член П.20	— Идентифицируемост и проверимост на декларираните суми	29
П.20.1	Деклариране на разходи и на суми	29
П.20.2	Счетоводна документация и друга документация за оправдаване на декларираните разходи и суми.....	30
П.20.3	Условия за определяне на съответствието на практиките за счетоводно отчитане на разходите	31
Член П.21	— Допустимост на разходите на свързаните с бенефициентите субекти.....	32
Член П.22	— Бюджетни трансфери.....	32
Член П.23	— Неспазване на задълженията за отчитане.....	32
Член П.24	— Спиране на плащанията и на срока за плащане	32
П.24.1	Спиране на плащанията	32
П.24.2	Спиране на срока за извършване на плащания.....	34
Член П.25	— Изчисляване на окончателния размер на безвъзмездните средства.....	35
П.25.1	Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване към допустимите разходи и добавяне на единичната сума, сумата на базата на единна ставка и еднократната сума	36
П.25.2	Стъпка 2 — Ограничаване до <i>максималния размер на безвъзмездните средства</i>	36
П.25.3	Стъпка 3 — Намаляване на средствата поради правилото за недопускане на печалба	36
П.25.4	Стъпка 4 — Намаляване на средствата поради неправилно изпълнение или нарушение на други задължения	37
Член П.26	— Събиране на средства	38

II.26.1	Събиране в момента на плащане на баланса	38
II.26.2	Събиране след плащането на баланса	38
II.26.3	Процедура за събиране на средства.....	38
II.26.4	Лихва за забава	39
II.26.5	Банкови разноски	39
Член II.27	— Проверки, одити и оценки.....	40
II.27.1	Технически и финансови проверки, одити, междинни и окончателни оценки	40
II.27.2	Задължение за съхраняване на документи	40
II.27.3	Задължение за предоставяне на информация	41
II.27.4	Посещения на място	41
II.27.5	Състезателна одитна процедура	41
II.27.6	Последици от одитните констатации.....	42
II.27.7	Коригиране на системни или повтарящи се грешки, нередности, измама или нарушение на задълженията	42
II.27.8	Проверки и инспекции от OLAF.....	45
II.27.9	Проверки и одити от Европейската сметна палата	45

ЧАСТ А — ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН II.1 — ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За целите на договора се прилагат следните определения:

„Дейност“: съвкупността от дейности или проектът, за които се отпускат безвъзмездните средства и които бенефициентите трябва да осъществят, както са описани в Приложение II.

„Поверителна информация или документ“: всяка информация или документ (в какъвто и да е формат), които една от страните е получила от другата или до които някоя от страните има достъп в рамките на изпълнението на договора, определени писмено от една от страните за поверителни. Информация, която е обществено достъпна, не се определя като поверителна.

„Конфликт на интереси“: положение, при което безпристрастното и обективно изпълнение на договора от бенефициент е опорочено по причини, свързани със семейството, емоционалния живот, политическата или националната принадлежност, икономически интерес или всякакъв друг интерес, който се споделя от Комисията или от трета страна и е свързан с предмета на договора.

„Преки разходи“: специфичните разходи, които са пряко свързани с изпълнението на дейността и поради това могат да му бъдат пряко приписани. Те не могат да включват косвени разходи.

„Непреодолима сила“ (форсмажорни обстоятелства): всяка непредвидима, извънредна ситуация или събитие извън контрола на страните, които възпрепятстват една от страните да изпълнява което и да е от задълженията си по договора, не се дължат на грешка или небрежност от тяхна страна или от страна на подизпълнителите, свързаните с бенефициентите субекти или третите страни, получаващи финансова подкрепа, и се оказват неизбежни въпреки упражнената от тях добросъвестност. Като непреодолима сила не могат да бъдат представяни следните обстоятелства: трудови спорове, стачки, финансови трудности или неизправна услуга, дефект в оборудването или материалите или забавяне при тяхното предоставяне, освен когато те произтичат пряко от приложим случай на непреодолима сила.

„Официално уведомление“: форма на комуникация между страните, осъществена писмено по пощата или по електронната поща.

„Измама“: всяко преднамерено действие или бездействие, което засяга финансовите интереси на Съюза и е свързано с използването или представянето на фалшиви, неверни или непълни отчети или документи и с неоповестяването на информация в нарушение на конкретно задължение.

„Срок на изпълнение“: срокът за изпълнение на дейностите, които представляват част от дейността, посочен в член I.2.2.

„Косвени разходи“: разходите, които не са специфични разходи, пряко свързани с изпълнението на дейността, и които поради това не могат да му бъдат пряко приписани. Те не

могат да включват разходи, които могат да бъдат определени или които са декларирани като допустими преки разходи.

„Нередност“: всяко нарушение на разпоредба на правото на Съюза, което произтича от действие или бездействие на бенефициент и което засяга или ще засегне бюджета на Съюза.

„Максимален размер на безвъзмездните средства“: максималният размер на финансовия принос на ЕС към дейността, определен в член I.3.1.

„Вече съществуващ материал“: всички материали, документи, технологии и ноу-хау, които съществуват, преди бенефициентът да ги използва за получаването на резултат при изпълнението на дейността.

„Вече съществуващо право“: всяко право на интелектуална и индустриална собственост върху вече съществуващ материал. То може да се състои в право на собственост, право на лиценз и/или право на ползване, принадлежащо на бенефициента или на други трети страни.

„Свързано лице“: всяко лице, което има правото да представлява бенефициента или да взема решения от негово име.

„Начална дата“: датата, на която започва изпълнението на дейността съгласно член I.2.2.

„Договор за подизпълнение“: договор за възлагане на поръчка по смисъла на член II.10, обхващащ изпълнението от трета страна на задания, които са част от дейността, описана в Приложение II.

„Съществена грешка“: всяко нарушение на разпоредба на договора в резултат на действие или бездействие, което нарушение причинява или може да причини загуба за бюджета на Съюза.

ЧЛЕН II.2 — ОБЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И РОЛИ НА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

II.2.1 Общи задължения и роля на бенефициентите

Бенефициентите:

- а) са солидарно отговорни за извършването на *дейността* в съответствие със договора. Ако бенефициент не изпълни своята част от *дейността*, останалите бенефициенти поемат отговорност за изпълнението на тази част от *дейността* (без увеличаване на *максималния размер на безвъзмездните средства*);
- б) спазват съвместно или поотделно всички правни задължения, които са им наложени по силата на приложимото европейско, международно и национално право;
- в) предприемат подходящи вътрешни мерки за правилното изпълнение на *дейността*. Мерките трябва да са съобразени с условията на договора. Ако това е предвидено в специалните условия, тези мерки са под формата на вътрешно споразумение за сътрудничество между бенефициентите.

II.2.2 Общи задължения и роля на всеки бенефициент

Всеки бенефициент е длъжен:

- a) да уведомява незабавно координатора за всички събития или обстоятелства, с които бенефициентът е запознат и които има вероятност да засегнат или забавят изпълнението на *дейността*;
- б) незабавно да уведомява координатора:
 - i) за всяка промяна в своето правно, финансово, техническо или организационно положение или в своето положение от гледна точка на собствеността, както и за всяка промяна на своето име, адрес или законен представител;
 - ii) за всяка промяна в правното, финансовото, техническото или организационното положение или в положението от гледна точка на собствеността на свързаните с него субекти, както и за всяка промяна на тяхното име, адрес или законен представител;
- в) своевременно да предоставя на координатора:
 - i) данните, необходими за съставяне на докладите (отчетите), финансовите отчети и другите документи, предвидени в договора;
 - ii) всички необходими документи, изисквани за одити, проверки или оценки съгласно член II.27;
 - iii) всяка друга информация, която трябва да бъде предоставяна на Комисията съгласно договора, освен когато в договора е предвидено тази информация да се предоставя директно от бенефициента.

II.2.3 Общи задължения и роля на координатора

Координаторът:

- a) наблюдава изпълнението на *дейността*, за да се увери, че *дейността* се изпълнява в съответствие с условията на договора;
- б) изпълнява ролята на посредник във всички контакти между бенефициентите и Комисията, освен когато в договора е предвидено друго. По-специално координаторът:
 - i) незабавно уведомява Комисията:
 - за всяка промяна на името, адреса или законния представител на бенефициентите или на свързаните с тях субекти;
 - за всяка промяна в правното, финансовото, техническото или организационното положение или в положението от гледна точка на собствеността на бенефициентите или на свързаните с тях субекти;

- за всички събития или обстоятелства, с които координаторът е запознат и които има вероятност да засегнат или забавят изпълнението на *дейността*.

- ii) отговаря за предоставянето на Комисията на всички документи и информация, които се изискват по силата на договора, освен ако в самия договор е предвидено друго. Ако информацията се изисква от другите бенефициенти, координаторът отговаря за получаването и проверяването на тази информация, преди да я предостави на Комисията;
- в) предприема необходимите мерки за осигуряване на финансовите гаранции, изисквани по силата на договора;
- г) изготвя исканията за плащане в съответствие с договора;
- д) ако е определен за единствен получател на плащанията от името на всички бенефициенти, гарантира, че всички съответни плащания към останалите бенефициенти се извършват без неоснователно забавяне;
- е) отговаря за осигуряването на всички необходими документи, изисквани за проверките и одитите, започнати преди плащането на баланса, или на документите, необходими за извършването на оценка, съгласно член II.27.

Координаторът не може да възлага за подизпълнение никоя част от своите задания на другите бенефициенти или на друга страна.

ЧЛЕН II.3 — КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

II.3.1 Форма на комуникация и средства за комуникация

Всяка комуникация, свързана с договора или с неговото изпълнение, трябва:

- а) да се осъществява писмено (на хартия или в електронна форма);
- б) да съдържа номера на договора; и
- в) да се осъществява, като се използват данните за комуникация, посочени в член I.6.

Ако една от страните поиска в разумен срок писмено потвърждение на електронно съобщение, изпращащата страна трябва да предостави оригинална подписана версия на хартия на съобщението във възможно най-кратък срок.

II.3.2 Дата на съобщенията

Всяка комуникация се счита за осъществена на датата, на която съобщението е получено от получаващата страна, освен ако в договора се посочва, че комуникацията се счита за осъществена на датата на изпращане на съобщението.

Електронните съобщения се считат за получени от получаващата страна в деня на изпращането им, при условие че са изпратени на електронния адрес, посочен в член I.6. Изпращащата страна трябва да бъде в състояние да докаже датата на изпращане. В случай че изпращащата страна получи съобщение за недоставяне, тя трябва да положи всички усилия другата страна действително да получи съобщението по електронната поща или по пощата. В такъв случай не се счита, че изпращащата страна не е изпълнила задължението си да изпрати това съобщение в определения срок.

Пратките, изпратени на Комисията по пощата или по куриер, се считат за получени от Комисията на датата, на която са заведени от отдела, посочен в член I.6.2.

Официалните уведомления се считат за получени от получаващата страна на датата на получаване, посочена в доказателството, получено от изпращащата страна, че съобщението е доставено на посочения получател.

ЧЛЕН II.4 — ОТГОВОРНОСТ ЗА ВРЕДИ

II.4.1 От Комисията не може да се търси отговорност за вредите, причинени или претърпени от бенефициент, включително за вредите, причинени на трети страни вследствие на изпълнението на *дейността* или по време на нейното изпълнение.

II.4.2 С изключение на случаите на *непреодолима сила*, бенефициентите трябва да обезщетят Комисията за вредите, претърпени от нея вследствие на изпълнението на *дейността* или поради това че *дейността* не е изпълнена в пълно съответствие с договора.

ЧЛЕН II.5 — КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

II.5.1 Бенефициентите вземат всички необходими мерки, за да предотвратят наличието на *конфликт на интереси*.

II.5.2 Бенефициентите уведомяват незабавно Комисията за всяка ситуация, която представлява *конфликт на интереси* или която има вероятност да доведе до *конфликт на интереси*. Те незабавно предприемат всички необходими мерки за коригиране на тази ситуация.

Комисията може да извърши проверка, за да се увери, че предприетите мерки са подходящи, както и да изиска да бъдат предприети допълнителни мерки в конкретен срок.

ЧЛЕН II.6 — ПОВЕРИТЕЛНОСТ

II.6.1 По време на изпълнението на *дейността* и за срок от пет години след плащането на баланса страните третират като поверителни всяка *поверителна информация и документи*.

II.6.2 Страните могат да използват *поверителна информация и документи* само по причина, която не е свързана с изпълнението на задълженията им по договора, ако са получили предварителното писмено съгласие на другата страна.

II.6.3 Задълженията за поверителност не важат, ако:

- а) разкриващата страна е дала съгласие да освободи другата страна от тези задължения;
- б) *поверителната информация или документи* станат публично достояние по начин, различен от нарушение на задълженията за поверителност;
- в) разкриването на *поверителната информация или документи* е задължително по закон.

ЧЛЕН II.7 — ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ДАННИ

II.7.1 Обработка на лични данни от страна на Комисията

Всички лични данни, включени в договора, се обработват от Комисията в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 и Регламент (ЕС) 2016/679 от влизането му в сила през май 2018 г.¹

Тези данни се обработват от администратора на данни по член I.6.1 единствено с цел изпълнение, управление и наблюдение на договора или с цел защита на финансовите интереси на ЕС, включително проверки, одити и разследвания в съответствие с член II.27.

Бенефициентите имат право на достъп до личните си данни, както и да ги коригират. За тази цел те трябва да изпращат запитванията във връзка с обработката на личните им данни до администратора на данни по член I.6.1.

Бенефициентите могат по всяко време да се обърнат към Европейския надзорен орган по защита на данните.

II.7.2 Обработка на лични данни от страна на бенефициентите

Бенефициентите обработват личните данни по договора в съответствие с приложимото европейско и национално законодателство за защитата на данните (включително изискванията за разрешения или уведомяване).

Бенефициентите могат да предоставят на своя персонал достъп единствено до данните, които са строго необходими за изпълнението, управлението и наблюдението на договора.

Бенефициентите въвеждат подходящи технически и организационни мерки за сигурност, като се съобразяват с присъщите за обработката рискове и с характера на съответните лични данни, с цел:

¹ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни, Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО.

- а) предотвратяване на достъпа на неупълномощени лица до компютърните системи, с които се обработват лични данни, и по-специално:
 - i) предотвратяване на неразрешеното четене, копиране, промяна или отстраняване на носители на данни;
 - ii) предотвратяване на неразрешеното въвеждане на данни, както и на неразрешеното разкриване, промяна или заличаване на съхранени лични данни;
 - iii) предотвратяване на неразрешеното използване на системите за обработка на данни чрез устройства за предаване на данни;
- б) гарантиране, че упълномощените потребители на дадена система за обработка на данни имат достъп само до личните данни, за които се отнася правото им на достъп;
- в) записване на това кои лични данни са били съобщени, кога и на кого;
- г) гарантиране, че обработваните от името на трети страни лични данни могат да се обработват единствено по начина, предписан от Комисията;
- д) гарантиране, че по време на съобщаването на лични данни и транспортирането на носители на данни данните не могат да се четат, копират или заличават без разрешение;
- е) определяне на организационната им структура по такъв начин, че да отговаря на изискванията за защита на данните.

ЧЛЕН II.8 — ВИДИМОСТ НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ СЪЮЗА

II.8.1 Информация за финансирането от Съюза и за използването на емблемата на Европейския съюз

Освен ако Комисията поиска или даде съгласието си за друго, във всяко съобщение или публикация, направени от бенефициентите съвместно или индивидуално и свързани с *дейността*, включително на конференции, семинари или в информационни или рекламни материали (като например брошури, листовки, плакати, презентации, в електронна форма и т.н.), трябва:

- а) да се посочва, че *дейността* е получила финансиране от Съюза; и
- б) да се постави емблемата на Европейския съюз.

Когато се показва заедно с друго лого, емблемата на Европейския съюз трябва да изпъква в подобаваща степен.

Задължението да се изобразява емблемата на Европейския съюз не предоставя на бенефициентите право на нейното изключително използване. Бенефициентите не могат да си присвояват емблемата на Европейския съюз или сходна търговска марка или лого, било чрез регистрация или по друг начин.

За целите на първата, втората и третата алинея и при посочените в тях условия бенефициентите могат да ползват емблемата на Европейския съюз без предварително разрешение от Комисията.

II.8.2 Забележки за отказ на Комисията от отговорност

Във всички съобщения или публикации във връзка с *дейността*, направени от бенефициентите, съвместно или индивидуално, под каквато и да е форма и чрез каквито и да било средства, се посочва следното:

- а) че те отразяват единствено гледната точка на автора; и
- б) че Комисията не носи отговорност за използването, по какъвто и да било начин, на съдържащата се в тях информация.

ЧЛЕН II.9 — ВЕЧЕ СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАВА И СОБСТВЕНОСТ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ (ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРАВАТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА И ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ)

II.9.1 Собственост на бенефициентите върху резултатите

Освен когато в договора е предвидено друго, бенефициентите запазват собствеността върху резултатите от *дейността*, включително правата на индустриална и интелектуална собственост, както и върху отчетиите и другите документи, свързани с *дейността*.

II.9.2 Вече съществуващи права

Ако Комисията изпрати на бенефициентите писмено искане, в което посочва кои от резултатите възнамерява да използва, бенефициентите трябва:

- а) да съставят списък, съдържащ всички *вече съществуващи права*, включени в тези резултати; и
- б) да предоставят този списък на Комисията най-късно с искането за плащане на баланса.

Бенефициентите се уверяват, че те или свързаните с тях субекти разполагат с всички права на ползване на всички *вече съществуващи права* по време на изпълнението на договора.

II.9.3 Права на ползване от Съюза на резултатите и на вече съществуващите права

Бенефициентите предоставят на Съюза следните права на ползване на резултатите от *дейността*:

- а) за собствени цели, и по-специално предоставяне на лицата, работещи за Комисията и за другите институции, агенциите и органите на Съюза, и на институциите на държавите членки, както и копиране и възпроизвеждане изцяло или частично и в неограничен брой копия;

- б) възпроизвеждане: правото да разрешава прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане на резултатите с всякакви средства (механични, цифрови или други) и в каквато и да е форма, изцяло или частично;
- в) публично разгласяване: правото да разрешава публичното показване, изпълняване или разгласяване по жичен или безжичен път, включително предоставянето на резултатите на публично разположение по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него; това право включва също разгласяването и излъчването чрез кабел или чрез сателит;
- г) разпространение: правото да разрешава всяка форма на разпространение на резултатите или на копия от резултатите сред обществеността;
- д) адаптиране: правото да променя резултатите;
- е) превод;
- ж) правото да съхранява и архивира резултатите в съответствие с правилата за управление на документи, приложими за Комисията, включително цифровизацията или преобразуването на формата с цел съхраняване или нова употреба;
- з) когато резултатите представляват документи — правото да разрешава повторното използване на документите в съответствие с Решение 2011/833/ЕС на Комисията от 12 декември 2011 г. относно повторната употреба на документи на Комисията, ако това решение е приложимо и ако документите попадат в неговото приложно поле и не са изключени от негова разпоредба. За целите на настоящата разпоредба понятията „повторна употреба“ и „документ“ имат значенията, които са им дадени в Решение 2011/833/ЕС.

Горепосочените права на ползване могат да бъдат допълнително уточнени в специалните условия.

Допълнителни права на ползване за Съюза могат да бъдат предвидени в специалните условия.

Бенефициентите гарантират, че Съюзът има право да ползва всички *вече съществуващи права*, включени в резултатите от *дейността*. Освен когато в специалните условия е предвидено друго, *вече съществуващите права* се ползват за същите цели и при същите условия, които се прилагат за правата на ползване на резултатите от *дейността*.

Когато резултатът се оповестява от Съюза, се добавя информация за притежателя на авторските права. Информацията за авторските права трябва да съдържа следния текст: „© — година — име на притежателя на авторските права. Всички права запазени. Лицензирано на Европейския съюз при определени условия“.

Ако бенефициентите предоставят права на ползване на Комисията, това не засяга нейните задължения за поверителност по силата на член II.6, нито задължението на бенефициентите по силата на член II.2.1.

ЧЛЕН II.10 — ВЪЗЛАГАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

II.10.1 Ако за изпълнението на *дейността* е необходимо бенефициентите да осигурят стоки, строителни работи или услуги, те възлагат обществената поръчка на икономически най-изгодната оферта или, по целесъобразност, на офертата с най-ниската цена. В хода на този процес те не допускат възникването на *конфликт на интереси*.

Бенефициентите осигуряват възможност на Комисията, Европейската сметна палата и Европейската служба за борба с измамите (OLAF) да упражняват своите права по член II.27 също спрямо изпълнителите на бенефициентите.

II.10.2 Бенефициентите, които са „възлагащи органи“ по смисъла на Директива 2014/24/ЕС² или „възложители“ по смисъла на Директива 2014/25/ЕС³, съблюдават приложимото национално законодателство в областта на обществените поръчки.

Бенефициентите гарантират, че условията, които се прилагат за тях по силата на членове II.4, II.5, II.6 и II.9, се прилагат и за изпълнителите.

II.10.3 За изпълнението на *дейността* и за спазването на договора отговарят единствено бенефициентите.

II.10.4. Ако бенефициентите нарушат задълженията си по член II.10.1, разходите по съответната поръчка се считат за недопустими в съответствие с член II.19.2, букви в), г) и д).

Ако бенефициентите нарушат задълженията си по член II.10.2, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален съгласно член II.25.4.

ЧЛЕН II.11 — ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ НА ЗАДАНИЯ, КОИТО СА ЧАСТ ОТ ДЕЙНОСТТА

II.11.1 Бенефициентите могат да възлагат на подизпълнители задания, които са част от *дейността*. В случай че направят това, те гарантират, че освен условията по член II.10 са изпълнени и следните условия:

- а) възлагането на подизпълнители не включва основните задания по *дейността*;

² Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО.

³ Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО.

- б) използването на подизпълнители е оправдано поради естеството на *дейността* и нуждите за нейното изпълнение;
- в) прогнозните разходи за възлагането на подизпълнители могат лесно да се идентифицират в прогнозния бюджет в Приложение II;
- г) ако не е предвидено в Приложение II, всяко прибягване до възлагане на подизпълнители се съобщава от координатора и се одобрява от Комисията. Комисията може да даде своето одобрение:
 - i) преди да бъде прибегнато до възлагане на подизпълнители, ако бенефициентите поискат изменение съгласно предвиденото в член II.13; или
 - ii) след прибягване до възлагане на подизпълнители, ако възлагането на подизпълнители:
 - е специално обосновано в междинния или окончателния технически отчет по членове I.4.3 и I.4.4; и
 - не води до промени в договора, които поставят под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездните средства или водят до неравно третиране на заявителите;
- д) бенефициентите гарантират, че условията, които се прилагат за тях по силата на член II.8, се прилагат и за подизпълнителите.

II.11.2 Ако бенефициентите нарушат задълженията си по член II.11.1, букви а), б), в) или г), разходите по съответната поръчка се считат за недопустими в съответствие с член II.19.2, буква е).

Ако бенефициентите нарушат задължението си по член II.11.1, буква д), размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален съгласно член II.25.4.

ЧЛЕН II.12 — ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА ТРЕТИ СТРАНИ

II.12.1 Ако в хода на изпълнението на *дейността* бенефициентите трябва да предоставят финансова помощ на трети страни, бенефициентите трябва да предоставят тази финансова помощ в съответствие с условията в Приложение II. Съгласно тези условия трябва да бъде посочена поне следната информация:

- а) максималният размер на финансовата помощ. Този размер не може да надвишава 60 000 EUR за всяка трета страна, освен когато финансовата помощ е основната цел на *дейността*, определена в Приложение II;
- б) критериите за определяне на точния размер на финансовата помощ;
- в) различните видове дейности, за които може да бъде получена финансова помощ, въз основа на фиксиран списък;

- г) лицата или категориите лица, които могат да получават финансова помощ;
- д) критериите за отпускане на финансовата помощ.

II.12.2 По изключение от член II.12.1, ако финансовата помощ е под формата на награда, бенефициентите отпускат тази финансова помощ в съответствие с условията в Приложение II. Съгласно тези условия трябва да бъде посочена поне следната информация:

- а) условията за участие;
- б) критериите за присъждане;
- в) размерът на наградата;
- г) условията на плащане.

II.12.3 Бенефициентите гарантират, че условията, които се прилагат за тях по силата на членове II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 и II.27, се прилагат и за третите страни, които получават финансова помощ.

ЧЛЕН II.13 — ИЗМЕНЕНИЯ НА ДОГОВОРА

II.13.1 Всяко изменение на договора се прави в писмен вид.

II.13.2 Изменението не може да има за цел или резултат внасянето на промени в договора, които поставят под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездните средства или водят до неравно третиране на заявителите.

II.13.3 Всяко искане за изменение трябва:

- а) да бъде надлежно обосновано;
- б) да бъде придружено от подходящите подкрепящи документи; и
- в) да бъде своевременно изпратено на другата страна преди датата, на която се предвижда то да породи действие, и във всеки случай един месец преди края на *срока на изпълнение*.

Буква в) не се прилага в случаите, надлежно обосновани от страната, искаща изменението, ако другата страна даде съгласието си за това.

II.13.4 Исканията за изменение от името на бенефициентите се подават от координатора. Ако бъде поискана смяна на координатора без неговото съгласие, искането се подава от всички останали бенефициенти и трябва да бъде придружено от становището на координатора или от доказателство, че такова становище е поискано писмено.

II.13.5 Измененията влизат в сила на датата на подписване от последната страна или на датата на одобрение на искането за изменение.

Измененията пораждаат действие на датата, договорена от страните, или, при липса на такава договорена дата, на датата на влизане на изменението в сила.

ЧЛЕН II.14 — ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ВЗЕМАНИЯ НА ТРЕТИ СТРАНИ

II.14.1 Бенефициентите не могат да прехвърлят свои вземания спрямо Комисията на трети страни, освен ако са получили одобрение за това от Комисията въз основа на мотивирано писмено искане от координатора, отправено от името на бенефициентите.

Ако Комисията не приеме прехвърлянето или редът за прехвърляне не е спазен, прехвърлянето не поражда действие спрямо нея.

II.14.2 Прехвърлянето при никакви обстоятелства не освобождава бенефициентите от задълженията им към Комисията.

ЧЛЕН II.15 — НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА (ФОРСМАЖОРНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА)

II.15.1 Страната, изправена пред *непреодолима сила*, трябва незабавно да изпрати *официално уведомление* на другата страна, в което посочва характера на ситуацията или на събитието, вероятната продължителност на ситуацията или на събитието и предвидимите последици.

II.15.2 Страните предприемат необходимите мерки за ограничаване на вредите, причинени от *непреодолима сила*. Те полагат всички усилия за възобновяване на изпълнението на *дейността* във възможно най-кратък срок.

II.15.3 Не може да се счита, че страната, изправена пред *непреодолима сила*, е нарушила задълженията си по договора, ако ѝ е било невъзможно да ги изпълни поради *непреодолима сила*.

ЧЛЕН II.16 — СПИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТТА

II.16.1 Спиране на изпълнението от бенефициентите

Координаторът може, от името на бенефициентите, да спре изпълнението на *дейността* или на част от нея, ако извънредни обстоятелства направят това изпълнение невъзможно или прекалено трудно, и по-конкретно в случай на *непреодолима сила*.

Координаторът незабавно уведомява Комисията за това, като посочва:

- а) мотивите за спирането, включително информация за датата, на която са възникнали извънредните обстоятелства, или за периода, през който те са възникнали; и
- б) датата, на която се очаква изпълнението да бъде възобновено.

Когато обстоятелствата позволяват на бенефициентите да възобновят изпълнението на *дейността*, координаторът незабавно уведомява Комисията за това и представя искане за изменение на договора съгласно разпоредбите на член II.16.3. Това задължение не се прилага, ако договора или участието на бенефициент е прекратено в съответствие с член II.17.1, член II.17.2 или член II.17.3.1, буква в) или г).

II.16.2 Спиране на изпълнението от Комисията

II.16.2.1 Основания за спиране

Комисията може да спре изпълнението на *дейността* или на част от нея:

- а) ако разполага с доказателства, че бенефициент е извършил *съществени грешки, нередности* или *измама* в рамките на процедурата за предоставяне на средствата или по време на изпълнението на договора, или ако бенефициент не изпълнява задълженията си по договора;
- б) ако разполага с доказателства, че бенефициент е извършил системни или повтарящи се грешки, *нередности* или *измама* или е нарушил съществено задълженията си във връзка с други безвъзмездни средства, финансирани от Съюза или Европейската общност за атомна енергия (Евратом) и предоставени на бенефициента при сходни условия, и грешките, *нередностите, измамата* или нарушението на задълженията имат съществено отражение върху настоящите безвъзмездни средства; или
- в) ако подозира наличието на *съществени грешки, нередности, измама* или нарушение на задълженията, извършени от бенефициент в рамките на процедурата за предоставяне на средствата или по време на изпълнението на договора, и трябва да провери дали те наистина са извършени.

II.16.2.2 Процедура за спиране

Стъпка 1 — Преди да спре изпълнението на *дейността*, Комисията изпраща *официално уведомление* на координатора, с което:

- а) го информира за следното:
 - i) намерението си да спре изпълнението;
 - ii) мотивите за спирането;
 - iii) необходимите условия за възобновяване на изпълнението в случаите по член II.16.2.1, букви а) и б); и
- б) го приканва да представи коментари в срок от 30 календарни дни от получаването на официалното уведомление.

Стъпка 2 — Ако Комисията не получи коментари или реши да проведе процедурата въпреки получените коментари, тя изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира за следното:

- а) спирането на изпълнението;
- б) мотивите за спирането; и
- в) окончателните условия за възобновяване на изпълнението в случаите по член II.16.2.1, букви а) и б); или
- г) индикативната дата на приключване на необходимата проверка в случая по член II.16.2.1, буква в).

Координаторът незабавно уведомява другите бенефициенти за спирането. Спирането поражда действие пет календарни дни след като координаторът получи *официалното уведомление*, или на по-късна дата, посочена в *официалното уведомление*.

В противен случай Комисията изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира, че не продължава процедурата за спиране.

II.16.2.3 Възобновяване на изпълнението

За да бъде възобновено изпълнението, бенефициентите трябва да изпълнят условията, за които са уведомени, във възможно най-кратък срок и да уведомят Комисията за постигнатия напредък.

Ако условията за възобновяване на изпълнението са изпълнени или необходимите проверки са проведени, Комисията изпраща на координатора *официално уведомление*, с което:

- а) го информира, че условията за отмяна на спирането са изпълнени; и
- б) изисква от него да представи искане за изменение на договора съгласно член II.16.3. Това задължение не се прилага, ако договора или участието на бенефициент е прекратено в съответствие с член II.17.1, член II.17.2 или член II.17.3.1, буква в), ж) или з).

II.16.3 Последници от спирането

Ако изпълнението на *дейността* може да бъде възобновено и договорът не е прекратен, договорът трябва да бъде изменен съгласно член II.13 със следната цел:

- а) определяне на датата, на която *дейността* трябва да бъде възобновена;
- б) удължаване на срока на *дейността*; и
- в) внасяне на други промени, необходими за адаптиране на *дейността* към новата ситуация.

Спирането се отменя, считано от датата на възобновяване, посочена в изменението. Тази дата може да предшества датата, на която изменението влиза в сила.

Разходите, направени по време на периода на спиране, свързани с изпълнението на спряната *дейност* или на спряната част от нея, не се възстановяват и не се покриват от безвъзмездните средства.

Спирането на изпълнението на *дейността* не засяга правото на Комисията да прекрати договора или да прекрати участието на бенефициент в съответствие с член II.17.3, да намали размера на безвъзмездните средства или да си възстанови недължимо платените суми в съответствие с членове II.25.4 и II.26.

Никоя от страните няма право да предявява иски за нанесени вреди поради спиране от другата страна.

ЧЛЕН II.17 — ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

II.17.1 Прекратяване на договора от координатора

Бенефициентите могат да прекратят договора.

Координаторът изпраща на Комисията *официално уведомление* за прекратяване, в което посочва:

- а) мотивите за прекратяването; и
- б) датата, на която прекратяването поражда действие. Тази дата трябва да следва датата на *официалното уведомление*.

Ако координаторът не посочи мотивите за прекратяването или ако Комисията прецени, че мотивите не са достатъчно основание за прекратяване, договарът се счита за неправомерно прекратен.

Прекратяването поражда действие на датата, посочена в *официалното уведомление*.

II.17.2 Прекратяване на участието на един или повече бенефициенти от координатора

Участието на един или повече бенефициенти може да бъде прекратено от координатора по искане на съответния бенефициент или от името на другите бенефициенти.

Координаторът изпраща на Комисията *официално уведомление* за прекратяване и уведомява бенефициента, за който се отнася прекратяването.

При прекратяване на участието на координатора без неговото съгласие *официалното уведомление* се изпраща от друг бенефициент (който действа от името на останалите бенефициенти).

Официалното уведомление трябва да включва:

- а) мотивите за прекратяването;
- б) становището на бенефициента, за който се отнася прекратяването (или доказателство, че такова становище е било поискано писмено);
- в) датата, на която прекратяването поражда действие. Тази дата трябва да следва датата на *официалното уведомление*; и
- г) искане за изменение съгласно член II.17.4.2, буква а).

Ако координаторът или бенефициентът не посочи мотивите за прекратяването или ако Комисията прецени, че мотивите не са достатъчно основание за прекратяване, участието ще се счита за неправомерно прекратено.

Прекратяването поражда действие на датата, посочена в *официалното уведомление*.

II.17.3 Прекратяване на договора или на участието на един или повече бенефициенти от Комисията

II.17.3.1 Основания за прекратяване

Комисията може да прекрати договора или участието на един или няколко бенефициенти, ако:

- а) промяна в правното, финансовото, техническото или организационното положение на бенефициента или в положението на бенефициента от гледна точка на собствеността има вероятност да повлияе съществено на изпълнението на договора или поставя под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездните средства;
- б) след прекратяването на участието на един или няколко бенефициента необходимите изменения на договора поставят под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездните средства или водят до неравно третиране на заявителите;
- в) бенефициентите не изпълняват *дейността* съгласно Приложение II или бенефициент не изпълнява друго свое съществено задължение по силата на договора;
- г) изпълнението на *дейността* е възпрепятствано или спряно поради *непреодолима сила* или поради извънредни обстоятелства и:
 - i) е невъзможно да бъде възобновено; или
 - ii) необходимите промени в договора поставят под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездните средства или водят до неравно третиране на заявителите;

- д) бенефициент или лице, което носи неограничена отговорност за задълженията на този бенефициент, се намира в едно от положенията, предвидени в член 106, параграф 1, буква а) или б) от Финансовия регламент⁴;
- е) бенефициент или *свързано с него лице* се намира в едно от положенията, предвидени в член 106, параграф 1, буква в), г), д) или е), или попада в приложното поле на член 106, параграф 2 от Финансовия регламент;
- ж) Комисията разполага с доказателства, че бенефициент или *свързано с него лице* са извършили *съществени грешки, нередности* или *измама* в рамките на процедурата за предоставяне на средствата или по време на изпълнението на договора, включително когато този бенефициент или *свързаното с него лице* са подали невярна информация или не са подали изискваната информация;
- з) Комисията разполага с доказателства, че бенефициент е извършил системни или повтарящи се грешки, *нередности* или *измама* или е нарушил съществено задълженията си във връзка с други безвъзмездни средства от Съюза или от Евратом, които са му предоставени при сходни условия, и тези грешки, *нередности, измама* или нарушение на задълженията имат съществено отражение върху настоящите безвъзмездни средства; или
- и) чрез координатора Комисията е изпратила на бенефициент *официално уведомление*, с което изисква от него да прекрати участието на свързан с него субект, тъй като този субект се намира в едно от положенията по буква е), ж) или з) и този бенефициент не е поискал изменение за прекратяване на участието на субекта и за преразпределяне на неговите задания.

II.17.3.2 Процедура за прекратяване

Стъпка 1 — Преди да прекрати договора или участието на един или повече бенефициента, Комисията изпраща *официално уведомление* на координатора, с което:

- а) го информира за следното:
 - i) намерението си да прекрати договора или участието;
 - ii) мотивите за прекратяването; и
- б) изисква от него в срок от 45 календарни дни от получаването на официалното уведомление:
 - i) да представи коментари от името на всички бенефициенти; и

⁴ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

- ii) в случая по член II.17.3.1, буква в) — да информира Комисията за мерките, предприети за осигуряване на изпълнението на задълженията по договора.

Стъпка 2 — Ако Комисията не получи коментари или реши да проведе процедурата въпреки получените коментари, тя изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира за прекратяването и за датата, на която то поражда действие. Координаторът незабавно уведомява другите бенефициенти за прекратяването.

В противен случай Комисията изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира, че процедурата за прекратяване няма да бъде продължена.

Прекратяването поражда действие:

- а) за прекратявания по член II.17.3.1, букви а), б), в) и д): на датата, посочена в *официалното уведомление* за прекратяване по втората алинея (т.е. в стъпка 2 по-горе);
- б) за прекратявания по член II.17.3.1, букви г), е), ж), з) и и): на датата, следваща датата, на която координаторът е получил *официалното уведомление* за прекратяване по втората алинея (т.е. в стъпка 2 по-горе).

II.17.4 Последници от прекратяването

II.17.4.1 Последници от прекратяването на договора:

В срок от 60 календарни дни от датата, на която прекратяването поражда действие, координаторът представя искане за плащане на баланса съгласно член I.4.4.

Ако Комисията не получи искането за плащане на баланса в горепосочения срок, безвъзмездните средства служат за възстановяване или покриване само на разходите, включени в одобрен технически отчет и когато е целесъобразно, в одобрен финансов отчет.

Ако договорът бъде прекратен от Комисията, тъй като координаторът е нарушил задължението си да представи искането за плащане, координаторът не може да представя заявка за плащане след прекратяването. В този случай се прилага втората алинея.

Ако Комисията не получи отчетите в горепосочения срок, безвъзмездните средства служат за възстановяване или покриване само на разходите, включени в одобрен периодичен отчет.

Ако договорът бъде прекратен от Комисията, тъй като координаторът е нарушил задължението си да представи отчетите, координаторът не може да представя отчети след прекратяването. В този случай се прилага втората алинея.]

Комисията изчислява окончателния размер на безвъзмездните средства по член II.25 и баланса по член I.4.5 въз основа на представените отчети. Само разходите, направени, преди прекратяването да породи действие, се възстановяват или покриват от безвъзмездните средства. Разходите, свързани с поръчки, чието изпълнение трябва да бъде извършено едва

след прекратяването, не се вземат предвид и не се възстановяват, нито се покриват от безвъзмездните средства.

Комисията може да намали размера на безвъзмездните средства съгласно член II.25.4 в случай на:

- а) неправомерно прекратяване на договора от координатора по смисъла на член II.17.1; или
- б) прекратяване на договора от Комисията на което и да е от основанията по член II.17.3.1, букви в), е), ж), з) и и).

Никоя от страните няма право да предявява иски за нанесени вреди на основание, че другата страна е прекратила договора.

След прекратяването задълженията на бенефициентите продължават да се прилагат, и по-специално тези по силата на членове I.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 и на всички допълнителни разпоредби относно използването на резултатите, предвидени в специалните условия.

II.17.4.2 Последници от прекратяването на участието на един или повече бенефициенти:

- а) Координаторът представя искане за изменение, включващо следното:
 - i) предложение за преразпределяне на заданията на засегнатия от прекратяването бенефициент или засегнатите от прекратяването бенефициенти; и
 - ii) при необходимост добавяне на един или повече нови бенефициенти на мястото на съответния бенефициент или съответните бенефициенти с всичките им права и задължения по договора.

Ако Комисията прекрати участието на бенефициент, координаторът представя искането за изменение в срок от 60 календарни дни от датата, на която прекратяването поражда действие.

Ако координаторът прекрати участието на бенефициент, искането за изменение се включва в *официалното уведомление* за прекратяване по член II.17.2.

Ако прекратяването поражда действие след изтичането на *срока на изпълнение*, не съществува изискване за представяне на искане за изменение, освен когато съответният бенефициент е координаторът. В този случай искането за изменение трябва да съдържа предложение за нов координатор.

Ако искането за изменение бъде отхвърлено от Комисията, договорът може да бъде прекратен в съответствие с член II.17.3.1, буква б). Искането за изменение може да бъде отхвърлено, ако поставя под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездните средства или води до неравно третиране на заявителите.

- б) Бенефициентът, засегнат от прекратяването, представя на координатора:

- i) технически отчет; и
- ii) финансов отчет за периода от края на последния отчетен период до датата, на която прекратяването поражда действие.

Координаторът включва тази информация в искането за плащане за следващия отчетен период.

Само разходите, направени от съответния бенефициент, преди прекратяването да породи действие, се възстановяват или покриват от безвъзмездните средства. Разходите, свързани с поръчки, чието изпълнение трябва да бъде извършено едва след прекратяването, не се възстановяват и не се покриват от безвъзмездните средства.

Комисията може да намали размера на безвъзмездните средства съгласно член II.25.4 в случай на:

- a) неправомерно прекратяване на участието на бенефициент от координатора по смисъла на член II.17.2 или
- b) прекратяване на участието на бенефициент от Комисията на което и да е от основанията по член II.17.3.1, букви в), е), ж), з) и и).

Никоя от страните няма право да предявява искове за нанесени вреди на основание, че другата страна е прекратила участието на бенефициент.

След прекратяването задълженията на съответния бенефициент продължават да се прилагат, и по-специално тези по силата на членове I.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 и на всички допълнителни разпоредби относно използването на резултатите, предвидени в специалните условия.

ЧЛЕН II.18 — ПРИЛОЖИМО ПРАВО, УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ И РЕШЕНИЯ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

II.18.1 Договорът се урежда от приложимото право на Съюза, допълнено, при необходимост, от белгийското право.

II.18.2 В съответствие с член 272 от ДФЕС Общият съд или — при обжалване — Съдът на Европейския съюз е единственият съд, компетентен по всеки спор между Съюза и който и да е бенефициент относно тълкуването, прилагането или валидността на договора, ако този спор не може да бъде разрешен по взаимно съгласие.

II.18.3 В съответствие с член 299 от ДФЕС за целите на събирането на средства по смисъла на член II.26 Комисията може да приеме подлежащо на изпълнение решение за налагане на парични задължения на субектите, различни от държавите.

В съответствие с член 263 от ДФЕС това решение може да бъде обжалвано пред Общия съд на Европейския съюз.

ЧАСТ Б — ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН II.19 — ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

II.19.1 Условия за допустимост на разходите

Допустими разходи за дейността са реално извършените от бенефициента разходи, които отговарят на следните критерии:

- а) направени са по време на *срока на изпълнение*, с изключение на разходите, свързани [с][със] искането за плащане на баланса и съответните подкрепящи документи по член I.4.4;
- б) посочени са в прогнозния бюджет за *дейността*. Прогнозният бюджет се съдържа в приложение II;
- в) направени са във връзка с *дейността*, описана в Приложение II, и са необходими за нейното изпълнение;
- г) могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-конкретно записани са в счетоводните книги на бенефициента и са определени съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициентът е установен, и съгласно обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите;
- д) съблюдават разпоредбите на приложимото данъчно и социално законодателство; и
- е) те са разумни и обосновани и съблюдават принципа на добро финансово управление, и по-специално във връзка с икономичността и ефикасността.

II.19.2 Допустими преки разходи

За да бъдат допустими, *преките разходи за дейността* трябва да отговарят на условията за допустимост, предвидени в член II.19.1.

По-конкретно допустими *преки разходи* са следните категории разходи, при условие че отговарят на условията за допустимост, предвидени в член II.19.1, и на следните условия:

- а) разходите за персонала, който работи по трудов договор с бенефициента или еквивалентен акт за назначаване и на когото е възложено изпълнението на *дейността*, при условие че тези разходи са в съответствие с обичайната политика на бенефициента по отношение на възнагражденията.

Тези разходи включват реалните заплати, социалноосигурителните вноски и другите законоустановени разходи, включени във възнагражденията. Те могат също да включват допълнителни възнаграждения, включително плащания въз основа на допълнителни договори, независимо от характера на тези договори, при условие че се изплащат последователно винаги когато са необходими същият вид работа или експертни знания, независимо от използвания източник на финансиране.

Разходите за физическите лица, които работят по договор с бенефициента, различен от трудов договор, или които са командировани при бенефициента от трета страна срещу заплащане, също могат да бъдат включени в тези разходи за персонал, при условие че са изпълнени следните условия:

- i) лицето работи при условия, подобни на условията, при които работи служител (по-специално по отношение на начина, по който се организира работата, задачите, които се изпълняват, и помещенията, в които тези задачи се изпълняват);
 - ii) резултатът от работата е собственост на бенефициента (освен когато по изключение е договорено друго); и
 - iii) разходите не се различават съществено от разходите за персонала, изпълняващ подобни задачи по силата на трудов договор с бенефициента;
- б) пътните разходи и свързаните с тях надбавки за дневни разходи, при условие че тези разходи са в съответствие с обичайните практики на бенефициента по отношение на пътуванията;
- в) разходите за амортизация на оборудването или на други активи (нови или втора употреба), записани в счетоводните отчети на бенефициента, при условие че активът:
- i) е отписан в съответствие с международните счетоводни стандарти и обичайните счетоводни практики на бенефициента; и
 - ii) е закупен съгласно член II.10.1, ако покупката е направена по време на *срока на изпълнение*;

Разходите за наемане или лизинг на оборудване или други активи също са допустими, при условие че тези разходи не надвишават амортизационните разходи за сходно оборудване или активи и не включват такса.

При определяне на допустимите разходи под внимание може да бъде взета само частта от амортизацията на оборудването и от разходите за наем или лизинг, която отговаря на *срока на изпълнение* и на степента на действителната употреба за целите на *дейността*. По изключение в специалните условия може да бъде предвидена допустимостта на целите разходи за закупуване на оборудване, когато това е оправдано от естеството на *дейността* и от контекста, в който се използват оборудването или активите;

- г) разходите за консумативи и материали, при условие че те:
- i) са закупени в съответствие с член II.10.1; и
 - ii) се предоставят директно за *дейността*;
- д) разходите, произтичащи пряко от изисквания, наложени от договора (разпространение на информация, специфично оценяване на *дейността*, одити, преводи,

възпроизвеждане), включително разходите по изисканите финансови гаранции, при условие че съответните услуги са закупени в съответствие с член II.10.1;

- е) разходите, които са следствие от *договорите за подизпълнение* по смисъла на член II.11, при условие че са изпълнени условията, посочени в член II.11.1, букви а), б), в) и г);
- ж) разходите за финансова помощ за трети страни по смисъла на член II.12, при условие че са изпълнени условията, посочени в този член;
- з) таксите, данъците и разходите, платени от бенефициента, и по-конкретно данъкът върху добавената стойност (ДДС), при условие че са включени в допустими *преки разходи* и в договора не е предвидено друго.

II.19.3 Допустими косвени разходи

За да бъдат допустими, *косвените разходи за дейността* трябва да представляват справедливо разпределение на общите режийни разходи на бенефициента и да отговарят на условията за допустимост по член II.19.1.

Освен когато в член I.3.2 е посочено друго, допустимите *косвени разходи* се декларират въз основа на фиксирана ставка от 7 % от общите допустими *преки разходи*.

II.19.4 Недопустими разходи

Освен всички други разходи, които не отговарят на условията по член II.19.1, за недопустими се считат следните разходи:

- а) възвръщаемостта на капитала и дивидентите, платени от бенефициента;
- б) разходите по дългове и по обслужването на дългове;
- в) провизиите за загуби или за дългове;
- г) дължимите лихви;
- д) съмнителните дългове;
- е) загубите от курсови разлики;
- ж) разходите за банкови преводи на Комисията, начислявани от банката на бенефициента;
- з) разходите, декларирани от бенефициента по линия на друга дейност, получаваща безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Съюза. Тези безвъзмездни средства включват безвъзмездните средства, отпуснати от държава членка и финансирани от бюджета на Съюза, и безвъзмездните средства, отпуснати от органи, различни от Комисията, с цел изпълнение на бюджета на Съюза. По-специално бенефициентите, които получават оперативни безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на ЕС или на Евратом, не могат да декларират непреки разходи за срока или

сроковете, обхванати от оперативните безвъзмездни средства, освен ако могат да докажат, че оперативните безвъзмездни средства не покриват никакви разходи по дейността;

- и) вноските в натура от трети страни;
- й) прекомерните и необмислените разходи;
- к) подлежащият на приспадане ДДС.

ЧЛЕН II.20 — ИДЕНТИФИЦИРУЕМОСТ И ПРОВЕРИМОСТ НА ДЕКЛАРИРАНИТЕ СУМИ

II.20.1 Деклариране на разходи и на суми

Всеки бенефициент декларира като допустими разходи или като искани суми:

- а) за реалните разходи: разходите, които реално е направил за *дейността*;
- б) за единичните разходи или единичните суми: сумата, получена чрез умножаване на сумата за единица, посочена в Приложение IV по реалния брой използвани или произведени единици;
- в) за разходите на базата на еднократна сума или еднократните суми: общата сума, посочена в член I.3.2, буква а), подточка iii) или буква в), при условие че съответните задания или част от *дейността*, описана в Приложение II, са изпълнени правилно;
- г) за разходите на базата на единна ставка или сумите на базата на единна ставка: сумата, получена чрез прилагане на единната ставка, посочена в член I.3.2, буква а), подточка iv) или буква г);
- д) за единичните разходи, декларирани въз основа на обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите: сумата, получена чрез умножаване на сумата за единица, изчислена съгласно обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите, по реалния брой използвани или произведени единици;
- е) за разходите на базата на еднократна сума, декларирани въз основа на обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите: общата сума, изчислена в съответствие с неговите обичайни практики за счетоводно отчитане на разходите, когато съответните задания или част от *дейността* са изпълнени правилно;
- ж) за разходите на базата на единна ставка, декларирани въз основа на обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите: сумата, получена чрез прилагане на единната ставка, изчислена в съответствие с обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите.

II.20.2 Счетоводна документация и друга документация за оправдаване на декларираните разходи и суми

Всеки бенефициент трябва да предостави следното, ако това бъде поискано от него в контекста на проверките или одитите, описани в член II.27:

- а) за реалните разходи: подходящи подкрепящи документи за доказване на декларираните разходи, като например договори, фактури и счетоводна документация.

В допълнение към това обичайните процедури на бенефициента за счетоводна отчетност и вътрешен контрол трябва да позволяват пряко равнение на декларираните суми със сумите, записани в счетоводните му отчети, и със сумите, посочени в подкрепящите документи;

- б) за единичните разходи или единичните суми: подходящи подкрепящи документи за доказване на броя на декларираните единици.

Не е необходимо бенефициентът да посочва самите покрити допустими разходи или да предоставя подкрепящи документи, като например счетоводни отчети, за да докаже декларираната за единица сума;

- в) за разходите на базата на еднократна сума или еднократните суми: подходящи подкрепящи документи за доказване, че *дейността* е правилно изпълнена.

Не е необходимо бенефициентът да посочва самите покрити допустими разходи или да предоставя подкрепящи документи, като например счетоводни отчети, за да докаже сумата, декларирана като еднократна сума;

- г) за разходите на базата на единна ставка или сумите на базата на единна ставка: подходящи подкрепящи документи за доказване на допустимите разходи или на поисканата сума, за които се прилага единната ставка.

Не е необходимо бенефициентът да посочва самите покрити допустими разходи или да предоставя подкрепящи документи, като например счетоводни отчети, за прилаганата единна ставка;

- д) за единичните разходи, декларирани въз основа на обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите: подходящи подкрепящи документи за доказване на броя на декларираните единици;

- е) за разходите на базата на еднократна сума, декларирани въз основа на обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите: подходящи подкрепящи документи за доказване, че *дейността* е правилно изпълнена;

- ж) за разходите на базата на единна ставка, декларирани въз основа на обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите: подходящи подкрепящи документи за доказване на допустимите разходи, за които се прилага единната ставка.

II.20.3 Условия за определяне на съответствието на практиките за счетоводно отчитане на разходите

II.20.3.1 В случая по член II.20.2, букви д), е) и ж) не е необходимо бенефициентът да посочва самите покрити допустими разходи, но трябва да гарантира, че практиките за счетоводно отчитане на разходите, използвани за деклариране на допустимите разходи, изпълняват следните условия:

- а) използваните практики за счетоводно отчитане на разходите са неговите обичайни практики за счетоводно отчитане на разходите и се прилагат последователно въз основа на обективни критерии, независещи от източника на финансиране;
- б) може да се направи пряко равнение между декларираните разходи и сумите, записани в общото счетоводство; и
- в) категориите разходи, използвани за определяне на декларираните разходи, не съдържат никакви недопустими разходи или разходи, попадащи в обхвата на други форми на безвъзмездни средства в съответствие с член I.3.2.

II.20.3.2 Когато това е предвидено в специалните условия, бенефициентът може да подаде до Комисията искане за оценка на съответствието на обичайните му практики за счетоводно отчитане на разходите. Когато това се изисква по силата на специалните условия, искането трябва да бъде придружено от сертификат за съответствието на практиките за счетоводно отчитане на разходите („сертификат за съответствието на практиките за счетоводно отчитане на разходите“).

Сертификатът за съответствието на практиките за счетоводно отчитане на разходите трябва да бъде:

- а) изготвен от одобрен одитор или, ако бенефициентът е публичен орган, от компетентно и независимо публично длъжностно лице; и
- б) изготвен в съответствие с Приложение VII.

Сертификатът трябва да удостоверява, че практиките на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите, използвани за деклариране на допустимите разходи, съответстват на условията по член II.20.3.1 и на допълнителните условия, които могат да бъдат предвидени в специалните условия.

II.20.3.3 Ако Комисията потвърди, че обичайните практики на бенефициента за счетоводно отчитане на разходите отговарят на изискванията, разходите, декларирани чрез прилагане на тези практики, не могат да бъдат оспорвани впоследствие, ако:

- а) реално използваните практики са в съответствие с практиките, които Комисията е одобрила; и

- б) бенефициентът не е скрил информация, за да бъдат одобрени практиките му за счетоводно отчитане на разходите.

ЧЛЕН II.21 — ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ НА СВЪРЗАНИТЕ С БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ СУБЕКТИ

Когато специалните условия съдържат разпоредба относно субектите, свързани с бенефициентите, разходите, направени от такъв субект, са допустими, ако:

- а) изпълняват същите условия по членове II.19 и II.20, които важат за бенефициента; и
- б) бенефициентът, с който субектът е свързан, гарантира, че условията, които се прилагат за бенефициента по силата на членове II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 и II.27, се прилагат и за субекта.

ЧЛЕН II.22 — БЮДЖЕТНИ ТРАНСФЕРИ

Бенефициентите имат право да коригират прогнозния бюджет в Приложение II чрез трансфери между тях самите и между различните бюджетни категории, при условие че *дейността* се изпълнява в съответствие с описанието в Приложение II. Тази корекция не налага изменение на договора съгласно член II.13.

Бенефициентите обаче не могат да добавят разходи по *договори за подизпълнение*, които не са предвидени в Приложение II, освен в случаите, в които тези допълнителни *договори за подизпълнение* са одобрени от Комисията в съответствие с член II.11.1, буква г).

По изключение от първата алинея, ако бенефициентите искат да променят стойността на финансовия принос, на който всеки от тях има право, съгласно член II.26.3, трета алинея, буква в), координаторът трябва да поиска изменение съгласно член II.13.

Първите три алинеи не се прилагат по отношение на сумите, които са под формата на еднократни суми съгласно член I.3.2, буква а), подточка iii) или буква в).

ЧЛЕН II.23 — НЕСПАЗВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ЗА ОТЧИТАНЕ

Комисията може да прекрати договора съгласно член II.17.3.1, буква в) и може да намали размера на безвъзмездните средства съгласно член II.25.4, ако координаторът:

- а) не представи искане за междинно плащане или за плащане на баланса, придружено от документите по член I.4.3 или член I.4.4, в срок от 60 календарни дни след края на съответния отчетен период; и
- б) не представи такава искане в срок от допълнителни 60 календарни дни след писмено напомняне, изпратено от Комисията.

ЧЛЕН II.24 — СПИРАНЕ НА ПЛАЩАНИЯТА И НА СРОКА ЗА ПЛАЩАНЕ

II.24.1 Спиране на плащанията

II.24.1.1 Основания за спиране

Комисията може по всяко време да спре, изцяло или частично, плащанията по авансовото финансиране и междинните плащания за един или повече бенефициенти или плащането на баланса за всички бенефициенти:

- а) ако разполага с доказателства, че бенефициент е извършил *съществени грешки, нередности* или *измама* в рамките на процедурата за предоставяне на средствата или по време на изпълнението на договора, или ако бенефициент не изпълнява задълженията си по договора;
- б) ако разполага с доказателства, че бенефициент е извършил системни или повтарящи се грешки, *нередности* или *измама* или е нарушил съществено задълженията си във връзка с други безвъзмездни средства, финансирани от Съюза или Европейската общност за атомна енергия (Евратом) и предоставени на бенефициента при сходни условия, и тези грешки, *нередности, измама* или нарушение на задълженията имат съществено отражение върху настоящите безвъзмездни средства; или
- в) ако подозира наличието на *съществени грешки, нередности, измама* или нарушение на задълженията, извършени от бенефициент в рамките на процедурата за предоставяне на средствата или по време на изпълнението на договора, и трябва да провери дали те наистина са извършени.

II.24.1.2 Процедура за спиране

Стъпка 1 — Преди да спре плащанията, Комисията изпраща *официално уведомление* на координатора, с което:

- а) го информира за следното:
 - i) намерението си да спре плащанията;
 - ii) мотивите за спирането;
 - iii) в случаите по член II.24.1.1, букви а) и б) — условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да бъдат плащанията възобновени; и
- б) го приканва да представи коментари в срок от 30 календарни дни от получаването на *официалното уведомление*.

Стъпка 2 — Ако Комисията не получи коментари или реши да проведе процедурата въпреки получените коментари, тя изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира за следното:

- а) спирането на плащанията;
- б) мотивите за спирането;

- в) окончателните условия за възобновяване на плащанията в случаите по член II.24.1.1, букви а) и б);
- г) индикативната дата на приключване на необходимата проверка в случая по член II.24.1.1, буква в).

Координаторът незабавно уведомява другите бенефициенти за спирането. Спирането поражда действие на датата, на която Комисията изпрати *официалното уведомление* за спиране (стъпка 2).

В противен случай Комисията изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира, че не продължава процедурата за спиране.

II.24.1.3 Последници от спирането

По време на периода, през който плащанията са спрени, координаторът няма право да представя:

- а) искания за плащане и подкрепящи документи по членове I.4.2, I.4.3 и I.4.4; или
- б) когато спирането се отнася до авансовите плащания или междинните плащания само за един или няколко бенефициента — искания за плащане и подкрепящи документи, свързани с участието на съответния бенефициент или съответните бенефициенти в *дейността*.

Съответните искания за плащане и подкрепящи документи могат да бъдат представени във възможно най-кратък срок след възобновяването на плащанията или да бъдат включени в първото искане за плащане, което трябва да бъде представено след възобновяването на плащанията в съответствие с графика, определен в член I.4.1.

Спирането на плащанията не засяга правото на координатора да спре изпълнението на *дейността* съгласно член II.16.1 или да прекрати договора или участието на бенефициент съгласно членове II.17.1 и II.17.2.

II.24.1.4 Възобновяване на плащанията

За да възобнови Комисията плащанията, бенефициентите трябва да изпълнят условията, за които са уведомени, във възможно най-кратък срок и да уведомят Комисията за постигнатия напредък.

Ако условията за възобновяване на плащанията са изпълнени, спирането се отменя. Комисията изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира за това.

II.24.2 Спиране на срока за извършване на плащания

II.24.2.1 Комисията може във всеки момент да спре срока за плащане, посочен в членове I.4.2, I.4.3 и I.4.5, ако дадено искане за плащане не може да бъде одобрено по следните причини:

- а) не изпълнява разпоредбите на договора;
- б) не са представени подходящите подкрепящи документи; или
- в) съществува съмнение по отношение на допустимостта на разходите, декларирани във финансовите отчети, и са необходими допълнителни проверки, прегледи, одити или разследвания.

II.24.2.2 Комисията изпраща на координатора *официално уведомление*, с което го информира за следното:

- а) спирането; и
- б) мотивите за спирането.

Спирането поражда действие на датата, на която Комисията изпрати *официалното уведомление*.

II.24.2.3 Ако условията за спиране на срока за плащане вече не са изпълнени, спирането се отменя и започва да тече оставащата част от срока.

Ако спирането надвиши два месеца, координаторът може да отправи запитване до Комисията дали то ще продължи.

Ако срокът за плащане е спрял, поради това че техническите отчети или финансовите отчети не са в съответствие със договора и коригираният доклад или отчет не е предоставен или е бил предоставен, но също е отхвърлен, Комисията може да прекрати договора или участието на бенефициента съгласно предвиденото в член II.17.3.1, буква в) и да намали размера на безвъзмездните средства съгласно член II.25.4.

ЧЛЕН II.25 — ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА

Окончателният размер на безвъзмездните средства зависи от степента, в която *дейността* е изпълнена в съответствие с условията на договора.

Комисията изчислява окончателния размер на безвъзмездните средства в момента на плащането на баланса. Изчислението включва следните стъпки:

- Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване към допустимите разходи и добавяне на единичната сума, сумата на базата на единна ставка и еднократната сума
- Стъпка 2 — Ограничаване до *максималния размер на безвъзмездните средства*
- Стъпка 3 — Намаляване на средствата поради правилото за недопускане на печалба
- Стъпка 4 — Намаляване на средствата поради неправилно изпълнение или нарушение на други задължения.

II.25.1 Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване към допустимите разходи и добавяне на единичната сума, сумата на базата на единна ставка и еднократната сума

Тази стъпка се прилага, както следва:

- а) Ако, съгласно предвиденото в член I.3.2, безвъзмездните средства са под формата на възстановяване на допустимите разходи, ставката за възстановяване, посочена в Приложение IV, се прилага към допустимите разходи за *дейността*, одобрени от Комисията за съответните категории разходи, бенефициенти и свързани с тези бенефициенти субекти.
- б) Ако, съгласно предвиденото в член I.3.2, безвъзмездните средства са под формата на единична сума, единичната сума, посочена в Приложение IV, се умножава по реалния брой на единиците, одобрен от Комисията за съответните бенефициенти и свързани с тях субекти.
- в) Ако, съгласно предвиденото в член I.3.2, безвъзмездните средства са под формата на еднократна сума, Комисията прилага еднократната сума, посочена в този член, за съответните бенефициенти и свързани с тях субекти, ако счита, че съответните задания или част от *дейността* са изпълнени правилно в съответствие с Приложение II.
- г) Ако, съгласно предвиденото в член I.3.2, безвъзмездните средства са под формата на сума на базата на единна ставка, единната ставка, посочена в този член, се прилага към допустимите разходи или към сумата, одобрени от Комисията за съответните бенефициенти и свързани с тях субекти.

Ако в член I.3.2 се предвижда комбинация от различни форми на безвъзмездни средства, получените в резултат на изчисленията суми се събират.

II.25.2 Стъпка 2 — Ограничаване до *максималния размер на безвъзмездните средства*

Общата сума, платена от Комисията на бенефициента, не може при никакви обстоятелства да надвишава *максималния размер на безвъзмездните средства*.

Ако сумата, получена след прилагане на стъпка 1, е по-голяма от този максимален размер, окончателният размер на безвъзмездните средства е ограничен до него.

II.25.3 Стъпка 3 — Намаляване на средствата поради правилото за недопускане на печалба

Безвъзмездните средства не могат да генерират печалба за бенефициентите, освен ако в специалните условия е посочено друго.

„Печалба“ означава излишъка, с който сумата, получена след прилагане на стъпки 1 и 2 плюс общите постъпления от *дейността*, надвишава общите допустими разходи за *дейността*.

Общите допустими разходи за *дейността* са консолидираните общи допустими разходи, одобрени от Комисията за категориите разходи, подлежащи на възстановяване съгласно член I.3.2.

Общите постъпления от *дейността* са консолидираните общи постъпления, констатирани, генерирани или потвърдени към датата, на която искането за плащане на баланса е изготвено от координатора.

За постъпления се считат:

- а) приходите, генерирани от *дейността*;
- б) финансовите средства, предоставени от трети страни на бенефициент или на свързан с него субект, когато третите страни са предвидили тези средства специално за финансирането на допустимите разходи за *дейността*, които се възстановяват от Комисията в съответствие с член I.3.2.

За постъпления не се считат:

- а) финансовите средства от трети страни, когато те могат да бъдат използвани за покриване на разходи, които не са допустими разходи по договора;
- б) финансовите средства от трети страни без задължение за връщане на неизползваните средства в края на *срока на изпълнение*.

При наличие на печалба тя се приспада пропорционално на окончателната ставка за възстановяване на реалните допустими разходи за *дейността*, одобрени от Комисията за категориите разходи по член I.3.2. Приспадането се прилага по отношение на сумата, изчислена с помощта на стъпки 1 и 2.

II.25.4 Стъпка 4 — Намаляване на средствата поради неправилно изпълнение или нарушение на други задължения

Комисията може да намали *максималния размер на безвъзмездните средства*, ако *дейността* не е изпълнена правилно съгласно Приложение II (т.е. ако не е изпълнена или е изпълнена некачествено, частично или със закъснение) или ако е нарушено друго задължение по договора.

Размерът на намалението е пропорционален на степента, в която *дейността* е изпълнена неправилно, или на тежестта на нарушението.

Преди Комисията да намали размера на безвъзмездните средства, тя изпраща *официално уведомление* на координатора,

- а) с което го информира за следното:
 - і) намерението си да намали *максималния размер на безвъзмездните средства*;

- ii) сумата, с която възнамерява да намали безвъзмездните средства;
 - iii) мотивите за намалението;
- б) че го приканва да представи коментари в срок от 30 календарни дни от получаването на официалното уведомление.

Ако Комисията не получи коментари или реши да извърши намалението въпреки получените коментари, тя изпраща *официално уведомление*, с което информира координатора за своето решение.

При намаляване на размера на безвъзмездните средства Комисията изчислява намаления размер на безвъзмездните средства, като приспада размера на намалението (изчислен пропорционално на неправилното изпълнение на *дейността* или на тежестта на нарушението на задълженията), от *максималния размер на безвъзмездните средства*.

Окончателният размер на безвъзмездните средства е по-малката от следните две суми:

- а) сумата, получена след прилагане на стъпки 1—3; или
- б) намаления размер на безвъзмездните средства след прилагане на стъпка 4.

ЧЛЕН II.26 — СЪБИРАНЕ НА СРЕДСТВА

II.26.1 Събиране в момента на плащане на баланса

Когато плащането на баланса е под формата на събиране на средства, координаторът възстановява на Комисията въпросната сума дори и да не е бил крайният получател на дължимата сума.

II.26.2 Събиране след плащането на баланса

Когато сума трябва да бъде събрана в съответствие с членове II.27.6, II.27.7 и II.27.8, бенефициентът, до който се отнасят одитните констатации или констатациите на OLAF, възстановява на Комисията въпросната сума. Когато одитните констатации не се отнасят до конкретен бенефициент (или до свързаните с него субекти), координаторът възстановява на Комисията въпросната сума дори и да не е бил крайният получател на дължимата сума.

Всеки бенефициент отговаря за възстановяването на всяка сума, недължимо платена от Комисията за покриване на разходите, направени от свързаните с него субекти.

II.26.3 Процедура за събиране на средства

Преди събирането на средства Комисията изпраща на съответния бенефициент *официално уведомление*, с което:

- а) го информира за намерението си да събере недължимо платената сума;

- б) посочва дължимата сума и мотивите за събирането; и
- в) приканва бенефициента да представи коментарите си в определения срок.

При липса на коментари или ако Комисията реши да проведе процедурата за събиране на средства въпреки представените от бенефициента коментари, Комисията може да потвърди събирането, като изпрати *официално уведомление* на бенефициента, представляващо дебитно известие, в което се посочват условията и датата за извършване на плащането.

Ако плащането не бъде извършено до датата, посочена в дебитното известие, Комисията събира дължимата сума:

- а) като я прихваща, без предварителното съгласие на бенефициента, от други суми, които Комисията или Изпълнителна агенция дължи на бенефициента (от бюджета на Съюза или на Европейската общност за атомна енергия (Евратом) („прихващане“).

При извънредни обстоятелства, за да защити финансовите интереси на Съюза, Комисията може да направи прихващането преди падежа.

В съответствие с член 263 от ДФЕС това прихващане може да бъде обжалвано пред Общия съд на Европейския съюз;

- б) чрез задействане на финансовата гаранция, ако е предвидена такава в съответствие с член I.4.2 („задействане на финансовата гаранция“);
- в) чрез търсене на солидарна отговорност от бенефициентите до максималното финансово участие на ЕС, предвидено за всеки бенефициент в прогнозния бюджет (Приложение II след последното му изменение);
- г) чрез завеждане на дело в съответствие с член II.18.2 или специалните условия или чрез приемане на решение, подлежащо на изпълнение, в съответствие с член II.18.3.

II.26.4 Лихва за забава

Ако плащането не бъде извършено до датата, посочена в дебитното известие, върху сумата, подлежаща на събиране, се начислява лихва за забава, която се изчислява по процента, посочен в член I.4.14, от датата, следваща падежа в дебитното известие, до датата, на която Комисията получи цялата сума, включително.

Частичните плащания се използват първо за покриване на таксите и лихвите за забава и едва след това за покриване на главницата.

II.26.5 Банкови разноски

Банковите такси, начислени в хода на събирането на средства, са за сметка на съответния бенефициент, освен когато се прилага Директива 2007/64/ЕО⁵.

ЧЛЕН II.27 — ПРОВЕРКИ, ОДИТИ И ОЦЕНКИ

II.27.1 Технически и финансови проверки, одити, междинни и окончателни оценки

В хода на изпълнението на *дейността* или след приключването му Комисията може да извършва технически и финансови проверки и одити, за да се увери, че бенефициентите изпълняват или са изпълнили правилно дейността и задълженията си по договора. Тя може също да проверява изискваната по закон документация на бенефициентите с цел периодична оценка на еднократните суми, единичните разходи или сумите на базата на единна ставка.

Информацията и документите, предоставени в рамките на проверките или одитите, се третират поверително.

Освен това Комисията може да извършва междинна или окончателна оценка на въздействието на *дейността*, измерено спрямо целта на съответната Програма на Съюза.

Проверките, одитите или оценките, които прави Комисията, могат да бъдат извършвани пряко от нейния персонал или от външен орган, оправомощен да ги извършва от нейно име.

Комисията може да започне такива проверки, одити или оценки по време на изпълнението на договора и по време на петгодишен период, който започва да тече от датата на плащане на баланса. Този срок се ограничава до три години, ако *максималният размер на безвъзмездните средства* не надвишава 60 000 EUR.

Процедурите за проверка, одит или оценка се считат за започнати на датата на получаване на писмото на Комисията, с което се съобщава за тях.

Ако се извършва одит на свързан субект, съответният бенефициент трябва да уведоми този свързан с него субект.

II.27.2 Задължение за съхраняване на документи

Бенефициентите съхраняват всички оригинални документи, и особено счетоводната и данъчната документация, на подходящ носител, включително цифровизирани оригинали, когато са разрешени от националното право и при определените в него условия, за срок от пет години, който започва да тече от датата на плащане на баланса.

Срокът, през който документите трябва да се съхраняват, се ограничава до три години, ако *максималният размер на безвъзмездните средства* не надвишава 60 000 EUR.

⁵ Директива 2007/64/ЕО⁵ на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО.

Сроковете по първата и втората алинея са по-дълги, ако са в ход одити, обжалвания или съдебни процеси или са предявени иски по отношение на безвъзмездните средства, включително в случаите по член II.27.7. В тези случаи бенефициентите съхраняват документите до приключването на работата по тези одити, обжалвания, съдебни процеси или иски.

II.27.3 Задължение за предоставяне на информация

Когато проверка, одит или оценка започва преди плащането на баланса, координаторът предоставя всяка информация, включително в електронен формат, изискана от Комисията или от друг външен орган, оправомощен от нея. Когато е целесъобразно, Комисията може да изиска бенефициентът да предостави тази информация директно.

Когато проверка или одит започва след плащането на баланса, информацията, упомената в предходната алинея, се предоставя от съответния бенефициент.

Ако съответният бенефициент не изпълни задълженията по първата и втората алинея, Комисията може да счете:

- а) за недопустими всички разходи, които не са достатъчно обосновани с предоставената от бенефициента информация;
- б) за недължима всяка единична сума, еднократна сума или сума на базата на единна ставка, които не са достатъчно обосновани с предоставената от бенефициента информация.

II.27.4 Посещения на място

По време на проверка на място бенефициентите предоставят на служителите на Комисията и на оправомощения от Комисията външен персонал достъп до обектите и помещенията, в които се извършва или е била извършена *дейността*, и до цялата необходима информация, включително до информацията в електронен формат.

Те правят необходимото информацията да бъде на разположение по време на посещението на място и поисканата информация да бъде предоставена в подходяща форма.

Ако съответният бенефициент откаже да предостави достъп до обектите, помещенията и информацията съгласно изискването в първата и втората алинея, Комисията може да счете:

- а) за недопустими всички разходи, които не са достатъчно обосновани с предоставената от бенефициента информация;
- б) за недължима всяка единична сума, еднократна сума или сума на базата на единна ставка, които не са достатъчно обосновани с предоставената от бенефициента информация.

II.27.5 Състезателна одитна процедура

Въз основа на направените по време на одита констатации се изготвя предварителен доклад („проект на одитен доклад“). Той се изпраща от Комисията или от нейния упълномощен представител на съответния бенефициент, който разполага с 30 календарни дни, считано от датата на получаване, за да представи коментари. Окончателният доклад („окончателен одитен доклад“) се изпраща на съответния бенефициент в срок от 60 календарни дни след изтичането на срока за представяне на коментари.

II.27.6 Последници от одитните констатации

Въз основа на окончателните одитни констатации Комисията може да предприеме считаните от нея за необходими мерки, включително събиране, към момента на плащането на баланса или след плащането на баланса, на всички извършени от нея плащания или на част от тях, в съответствие с член II.26.

Когато окончателните одитни констатации са направени след плащането на баланса, сумата, която подлежи на събиране, съответства на разликата между коригирания окончателен размер на безвъзмездните средства, определен в съответствие с член II.25, и общата сума, изплатена на бенефициентите по договора за изпълнението на *дейността*.

II.27.7 Коригиране на системни или повтарящи се грешки, нередности, измама или нарушение на задълженията

II.27.7.1 Комисията може да включи в обхвата на одитните констатации по други безвъзмездни средства настоящите безвъзмездни средства, ако:

- а) бъде констатирано, че съответният бенефициент е извършил системни или повтарящи се грешки, *нередности* или *измама* или е нарушил задълженията си във връзка с други безвъзмездни средства от ЕС или от Евратом, предоставени при сходни условия, и тези грешки, *нередности*, *измама* или нарушение на задълженията имат съществено отражение върху настоящите безвъзмездни средства; и
- б) окончателните одитни констатации се изпращат на съответния бенефициент посредством *официално уведомление* заедно със списъка на безвъзмездните средства, засегнати от констатациите, в срока по член II.27.1.

Разширяването на обхвата на констатациите може да доведе до:

- а) отхвърляне на разходи като недопустими;
- б) намаляване на размера на безвъзмездните средства съгласно член II.25.4;
- в) събиране на недължимите суми съгласно член II.26;
- г) спиране на плащанията съгласно член II.24.1;
- д) спиране на изпълнението на *дейността* съгласно член II.16.2;
- е) прекратяване съгласно член II.17.3.

II.27.7.2 Комисията изпраща *официално уведомление* на съответния бенефициент, с което го информира за системните или повтарящите се грешки и за намерението си да разшири обхвата на одитните констатации, заедно със списъка на засегнатите безвъзмездни средства.

- a) Ако констатациите се отнасят до допустимостта на разходите, процедурата е, както следва:

Стъпка 1 — *Официалното уведомление* трябва да включва:

- i) покана за представяне на коментари по списъка с безвъзмездни средства, засегнати от констатациите;
- ii) искане за представяне на коригирани финансови отчети за всички засегнати безвъзмездни средства;
- iii) когато е възможно, размера на корекцията за екстраполиране, определен от Комисията за изчисляване на сумите, които подлежат на отхвърляне въз основа на системните или повтарящите се грешки, *нередностите*, *измамата* или нарушението на задължения, ако съответният бенефициент:

- счита, че представянето на коригирани финансови отчети не е възможно или практически осъществимо; или

- отказва да представи коригирани финансови отчети.

Стъпка 2 — Съответният бенефициент разполага с 60 календарни дни от датата на получаване на *официалното уведомление*, за да представи коментари и коригирани финансови отчети или за да предложи надлежно обоснован алтернативен метод за корекция. Този срок може да бъде удължен от Комисията в случаите, в които има основание за това.

Стъпка 3 — Ако съответният бенефициент представи коригирани финансови отчети, съобразени с констатациите, Комисията определя сумата, която трябва да бъде коригирана, въз основа на тези коригирани отчети.

Ако бенефициентът предложи алтернативен метод за корекция и Комисията го приеме, Комисията изпраща на съответния бенефициент *официално уведомление*, с което го информира:

- i) че приема алтернативния метод;
- ii) за коригираните допустими разходи, определени чрез прилагане на този метод.

В противен случай Комисията изпраща *официално уведомление* на съответния бенефициент, с което го информира:

- i) че не приема коментарите или предложения алтернативен метод;

- ii) за коригираните допустими разходи, определени чрез прилагане на метода на екстраполиране, за който бенефициентът е бил уведомен първоначално.

Ако системните или повтарящите се грешки, *нередностите*, *измамата* или нарушението на задължения бъдат констатирани след плащането на баланса, сумата, която подлежи на събиране, съответства на разликата между:

- i) коригирания окончателен размер на безвъзмездните средства, определен в съответствие с член II.25 въз основа на коригираните допустими разходи, декларирани от бенефициента и одобрени от Комисията, или въз основа на коригираните допустими разходи след екстраполиране; и
 - ii) общата сума, изплатена на бенефициентите по договора за изпълнението на *дейността*;
- б) Ако констатациите са отнасят до неправилно изпълнение или до нарушение на друго задължение, процедурата е, както следва:

Стъпка 1 — *Официалното уведомление* трябва да включва:

- i) покана към бенефициента за представяне на коментари по списъка с безвъзмездни средства, засегнати от констатациите; и
- ii) единната ставка за корекция, която Комисията възнамерява да приложи към *максималния размер на безвъзмездните средства* или към част от тях в съответствие с принципа на пропорционалност.

Стъпка 2 — Съответният бенефициент разполага с 60 календарни дни от датата на получаване на *официалното уведомление*, за да представи коментари или за да предложи надлежно обоснована алтернативна единна ставка.

Стъпка 3 — Ако Комисията приеме алтернативната единна ставка, предложена от бенефициента, тя изпраща на съответния бенефициент *официално уведомление*, с което го информира:

- i) че приема алтернативната единна ставка;
- ii) за коригирания размер на безвъзмездните средства, получен чрез прилагане на тази единна ставка.

В противен случай Комисията изпраща *официално уведомление* на съответния бенефициент, с което го информира:

- i) че не приема коментарите или предложената алтернативна единна ставка;
- ii) за коригирания размер на безвъзмездните средства, получен чрез прилагане на фиксираната ставка, за която бенефициентът е бил уведомен първоначално.

Ако системните или повтарящите се грешки, *нередностите*, *измамата* или нарушението на задължения бъдат констатирани след плащането на баланса, сумата, която подлежи на събиране, съответства на разликата между:

- i) коригирания окончателен размер на безвъзмездните средства, получен след корекция с единната ставка; и
- ii) общата сума, изплатена на бенефициентите по договора за изпълнението на *дейността*.

II.27.8 Проверки и инспекции от OLAF

Европейската служба за борба с измамите (OLAF) разполага със същите права като Комисията, и по-конкретно право на достъп, за целите на проверките и разследванията.

Съгласно Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета⁶ и Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013⁷ OLAF може също да извършва проверки на място и инспекции съгласно процедурите, предвидени от правото на Съюза за защита на финансовите интереси на Съюза срещу *измами* и други *нередности*.

Когато е целесъобразно, Комисията може да събира средства от бенефициентите вследствие на констатациите на OLAF.

Освен това констатациите от разследвания на OLAF могат да доведат до наказателно преследване съгласно националното законодателство.

II.27.9 Проверки и одити от Европейската сметна палата

Европейската сметна палата разполага със същите права като Комисията, и по-конкретно право на достъп, за целите на проверките и одитите.

⁶ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности.

⁷ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).